

Un febrer molt fred i sec

Els mitjans de comunicació ens varen comentar amb tota mena de detalls l'onada de fred siberià que va afectar Catalunya el passat febrer. Força moments sota zero a les nostres terres preliatorals i fins a vint negatius a estacions del Pirineu, van fer activar els sistemes de prevenció de riscos com el Neucat, fins a fer suspendre classes a les escoles i diverses activitats els dies punta d'una possible nevada que no va acabar de concretar-se. En la pàgina meteorològica d'aquest mateix número veiem com a Santa Eulàlia es va arribar als 8,6 graus negatius i a Lliçà de Vall als 6,4, unes xifres que feia anys no s'assolien. Però el temps és sempre original i la nostra revista ja ha estat testimoni de moltes situacions excepcionals. Per això ens ha semblat oportú reproduir l'article de Joan Ruíz que fa catorze anys glossava la tebior del febrer de 1998 i ho comparava amb altres del seu record. Llegir-lo ens permet constatar la diferència del febrer que descriu amb el que acabem de passar i també recordar la bellesa dels textos que escrivia en Joan.

Meteorològica

(De Ronçana núm 191, febrer de 1998).

Diuen que aquest febrer d'enguany és atípic. Ho és per les condicions meteorològiques, evidentment, i ho és, diria, per la nostra percepció anímica. No sé si unes circumstàncies anormals com aquestes duraran o no fins a fi de mes, i qui sap si el març marçot del refranyer encara pot dur alguns freds que malmetin les collites i ens obliguen a tornar a la bufanda i a les jupes d'hivern. Potser quan llegireu aquestes ratlles tot haurà canviat. Tal com és ara, el febrer d'enguany és gairebé una primavera anticipada. Els entesos saben per les estadístiques quants i quants anys fa que no hi havia hagut, de dies, temperatures tan altes, si més no, allà on la boira no és duradora.

I seguint, o captant, la tebior de l'ambient, sembla que l'esperit hagi oblidat que encara és hivern i ho vegi tot amb colors primaverals. En ple Carnestoltes pensem ja en la Pasqua florida, estem a punt per adaptar el ritme de la nostra vida quotidiana a les renovacions anyals de la natura.

Però no és pas una il·lusió, no. Si camineu entre camps —els camps que encara queden al nostre poble, i que sigui per molts anys—, observareu que les ondulades extensions de gramínies tenen una ufana prematura, d'un verd intens, segurament afavorit per les humitats nocturnes que supleixen la pluja. I trobareu ametllers de gran capçada blanca, ja florits de setmanes, que van perdent

molts pètals sense esperar dies de vent, i els veurem escampats per la vora dels camins com si fossin una lleugera capa de neu vegetal.

Als claps de bosc, on tot és més lent a reaccionar davant els canvis i s'hi manté persistent l'olor de fullaraca podrida, hi ha tanmateix entre la brolla algun brot tendre al capdamunt d'un arbust. A terra, més d'una gla, ja esberlada, deixa veure la punta clara de la primera hipotètica arrel. I algun espàrrec matiner, escanyolit, s'atreveix a iniciar la temporada ni que sigui exposant-se a una glaçada inoportuna.

Tampoc al bosc, o al jardí, en despuntar el dia i a l'hora de baixar, sentireu, escadussers encara però ja presents, els refilets d'alguns moixons que no havien sentit des de l'any passat. Les tórtres que no se n'han mogut en tot l'hivern, comencen a accelerar la freqüència de les tres notes planyívols del seu cant. I algú ha pogut sentir ja un cucut, un dels pocs que deuen quedar, tan bé com ens anirien per netejar els pins de les erugues processionàries que, prematurament també, han rebentat fa dies les bosses i, després de devorar implacablement totes les fulles d'unes quantes branques, han baixat tronc avall i han format les llargues fileres al seu pas lent però impertorbable.

Tots aquests símptomes sobten, al febrer, i ens poden portar el record d'altres febrers d'antany no precisament atípics, sinó especialment rigorosos. Me n'han vingut a la memòria dos de ja remots. Del primer fa exactament seixanta anys. Era el dia 16 de febrer de 1938 i vivíem en plena

guerra. Aquell dia va caure una nevada de les més considerables que recordo, només superada potser per la del Nadal de 1962. A Llinars, pels camins de la banda del riu, caminàvem amb dificultat pel gruix de la neu fins que, en un moment donat, em vaig enfonsar fins al genolls. Quan la neu es va endurir, a la tarda, podíem enfilar la carretera de Vilamajor després d'haver-nos glaçat les mans fent un enorme ninot de neu. L'altre febrer més que típic va ser el de la famosa Candelera del fred, de 1956. Era un dia gris i sec, Just baixar del Sagalés a la parada de La Sala, un vent siberià ens fuetjava la cara i ens forçava a passar tot el dia arraulits arran de la llar de foc.

Les condicions meteorològiques deuen ser les coses més difícils de preveure. La natura té les seves lleis, o potser els seus capricis. Afortunadament, penso. Mentre el fred i la calor, la pluja i la sequera, el vent o la calma, la neu, les glaçades o la tempesta siguin imprevisibles i no depenguin de la voluntat humana, no hi haurà cap motiu de confrontació, de baralla entre veïns o de guerra entre països, per discrepàncies d'interessos meteorològics. Les situacions inesperades, quan són causa d'algun desastre, petit o gran, més aviat sembla que estimulin la solidaritat davant un enemic comú incontrolable. Si, per contra, la situació és benigna, com la d'aquest febrer, podria servir també per celebrar-ho somrient-nos els uns als altres amb més simpatia que de costum. Deu valer la pena d'aprofitar-ne l'ocasió.

Joan Ruíz i Calonja